

PUROSZ ALEXANDROSZ

ÚJ ALAPOKON

szószólójelölti programtervezet

ELŐSZÓ

Jelen szószólójelölti programtervezet kiindulópontja annak a közös gondolkodásnak, amelynek 2026 március–áprilisában a görög nemzetiségi szószóló végleges programjává kell formálódnia.

Miről szól a szószólói intézmény? Milyen előnyökkel járhat, és milyen lehetőségek rejlenek benne? Miért fontos mindez a magyarországi görög közösség számára? Ahhoz, hogy ezekre a kérdésekre válaszokat kapjunk, át kell tekinteni a jelenlegi gyakorlatot, és közösen kell megfogalmaznunk azokat a problémákat, amelyek megoldást igényelnek. A *Gondolkodjunk közösen!* kezdeményezés éppen ezt a célt szolgálja. Legyünk mi magunk a sorsunk alakítói, a görög identitásukat tudatosan megélő magyar állampolgárok! **Ne féljünk kimondani, mely vívmányokhoz kell ragaszkodnunk, és mely területeken van még tennivalónk.**

A közös gondolkodás természetesen nem zárulhat le néhány hónap után, hiszen a nemzetiségi rendszer optimalizálása hosszú, többkörös egyeztetési folyamat. Konstruktív párbeszédnek kell kialakulni a többi nemzetiség képviselőivel is, és végül el kell nyerni a politikai döntéshozók támogatását is. Hogy mindez mennyi időt vesz igénybe és milyen eredménnyel zárul, ma még nem tudható. Ami rajtunk múlik, megteesszük. Ami rajtunk múlik, tegyük meg együtt!

Tisztelt Olvasó! Ha érdekel a téma, de nincs időd a teljes anyag elolvasására, görgess a 8-9. oldalra!

ÚT AZ ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELETIG

A magyarországi nemzetiségek jogállását a **rendszerváltás időszakában több lépcsőben módosított alkotmányos rendelkezések** alapozták meg. 1989 októberében az Alkotmány kimondta, hogy a hazai nemzeti és nyelvi kisebbségek államalkotó tényezők, hogy az állam biztosítja a kollektív részvételüket a közéletben, továbbá hogy joguk van a saját kultúrájuk ápolásához, az anyanyelvük használatához és az anyanyelvi oktatáshoz. Egy 1990 márciusi módosítás ezt azzal egészítette ki, hogy a nemzeti és nyelvi kisebbségek képviseletét az Országgyűlésben és a tanácsokban biztosítani kell. Júniusban a „nemzeti és nyelvi kisebbségek” megjelölés „nemzeti és etnikai kisebbségekre”-re változott, valamint kikerült a szövegből az Országgyűlésben és a tanácsokban való képviselet kötelezettsége. Végül 1990 júliusában a nemzetiségeket illetően az Alkotmány azzal a kiegészítéssel véglegesült, hogy a magyarországi nemzeti és etnikai kisebbségek helyi és országos önkormányzatok alakítására jogosultak.

Az Országgyűlés 1993-ban elfogadta a **nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló 1993. évi LXXVII. törvényt** (Nektv.), amely elismerte 11 nemzeti és 2 etnikai kisebbség létezését, létrehozva a helyi és országos nemzetiségi önkormányzatok rendszerét. A helyi nemzetiségi önkormányzati képviselők választására akkor még minden települési választópolgár jogosult volt, az országos nemzetiségi önkormányzatok képviselőit pedig elektorok, a helyi nemzetiségi önkormányzatok képviselői választották. A törvény elvileg biztosította az országgyűlési képviselethez való jogot, de annak módja megoldatlan maradt.

A visszaélések lehetősége szükségessé tette a törvény módosítását: 2006-tól már csak azok szavazhattak települési nemzetiségi jelöltekre, akik regisztráltak egy **titkosított nemzetiségi névjegyzékben**, illetve létrejött a területi (megyei/fővárosi) önkormányzatok szintje is.

A magyarországi nemzetiségek országgyűlési képviseletét a 2011. április 25-én hatályba lépő **Alaptörvény** deklarálta, aminek részleteit sarkalatos törvények szabályozták.

A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (Njtv.) új kereteket szabott a nemzetiségi szervezetek működésének. A „nemzeti és etnikai” elnevezés helyett a „nemzetiségi” lett használatos. Szabályozásra került a nemzetiségi választásokkal kapcsolatban a jelölés és a választás módja, beleértve a nemzetiségi névjegyzékkel kapcsolatos részleteket is. Az országgyűlési képviselők választásáról szóló 2011. évi CCIII. törvénnyel (Vjt.) és az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvénnyel (Ogytv.) együtt a hivatkozott törvény **rendezte a nemzetiségek országgyűlési képviseletét is**. Szabályozva lett többek között a nemzetiségi listaállítási, a kedvezményes mandátumszerzés, valamint a szószólóvá válás módja.

Az első szószólói ciklus a 2014. évi választással vette kezdetét.

A SZÓSZÓLÓI INTÉZMÉNY

Az Njtv. meghatározása szerint:

„Minden nemzetiségi közösségnek és nemzetiséghez tartozó személynek joga van [...] a nemzetiségi listáról mandátumot szerző képviselője vagy a nemzetiségi szószólója útján részt venni az Országgyűlés munkájában, különösen a nemzetiségek érdekeit, jogait érintő kérdésekben.”

A „különösen” későbbi kiegészítés, amely a szószóló számára többletcompetenciát biztosít.

Hosszas jogvita előzte meg a nemzetiségek országgyűlési képviselőinek megvalósítását, annak a nemzetiségi önkormányzati rendszerhez történő igazítását. A törvény értelmében az országos nemzetiségi önkormányzatok által állított **nemzetiségi listáról** lehet a törvényhozásba kerülni úgy, hogy a nemzetiségi névjegyzékben szereplő választópolgároknak előzetes nyilatkozattal választaniuk kell, hogy pártlistára vagy nemzetiségi listára szavaznának. Ha ez utóbbit kéri, akkor az országgyűlési választáson csak arra az egyetlen listára tudnak szavazni, gyakorlatilag megerősítve azt. Amennyiben a listára leadott szavazatok száma meghaladja az egy mandátumhoz szükséges szavazatok egynegyedét, a listavezető személy „teljes értékű”, tehát szavazati jogot szerző nemzetiségi képviselővé válik. Mivel ehhez közel 25 ezer érvényes szavazat szükséges, a görög nemzetiség esetében ennek nem lehet realitása.

Nemzetiségi szószóló alanyi jogon annak a nemzetiségi listának a vezetőjéből lesz, amely nem szerzi meg a kedvezményes mandátumhoz szükséges szavazatszámot. Minimális szavazatszám nincs meghatározva, ami azt jelenti, hogy akár egyetlen érvényes szavazat sem szükséges a szószólósághoz. A szószóló plenáris üléseken ugyan nem szavazhat, de a jogosítványai így is széles körűek. Íme az **Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény rendelkezéseiből**:

„A nemzetiségi szószólók jogai és kötelezettségei egyenlők, tevékenységüket a köz és az adott nemzetiség érdekében végzik, e tekintetben nem utasíthatók.

A nemzetiségi szószóló az Országgyűlés ülésén felszólalhat, ha a Házbizottság megítélése szerint a napirendi pont a nemzetiségek érdekeit, jogait érinti [...] A nemzetiségi szószóló a nemzetiségeket képviselő bizottság munkájában szavazati joggal vesz részt, az állandó bizottságok, illetve a törvényalkotási bizottság ülésein – az állandó bizottság, illetve a törvényalkotási bizottság elnökének döntése alapján, vagy ha a Házbizottság arról a (2) bekezdés szerinti döntése körében határoz – tanácskozási joggal vehet részt.

A nemzetiségi szószóló kérdést intézhet a Kormányhoz és a Kormány tagjához, az alapvető jogok biztosához, az Állami Számvevőszék elnökéhez és a legfőbb ügyészhez a feladatkörükbe tartozó, a nemzetiségek érdekeit, jogait érintő ügyben.

A nemzetiségi szószólót mentelmi jog illeti meg. A mentelmi jogra a képviselők mentelmi jogára vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.”

A hivatkozott bizottság a **Magyarországi nemzetiségek bizottsága**. Ez egy állandó bizottság, amelynek feladatkörét a fenti törvény – többek között – az alábbiak szerint határozza meg:

A nemzetiségeket képviselő bizottság a nemzetiségek érdekeit, jogait érintően az Országgyűlés kezdeményező, javaslattevő, véleményező és a kormányzati munka ellenőrzésében közreműködő szerve, amely az Alaptörvényben, törvényben és a határozati házsabályi rendelkezésekben, valamint az Országgyűlés egyéb határozataiban meghatározott hatáskörét gyakorolja.

A nemzetiségeket képviselő bizottság állást foglal a Kormánynak a nemzetiségek helyzetéről készített beszámolójáról, valamint az alapvető jogok biztosának éves beszámolójáról.”

Tehát a bizottság nemcsak törvényt véleményez, de többek között minisztereket is meghallgat, és önálló indítványai is lehetnek. A szószólók elsősorban ezen bizottságon keresztül, együtt képviselhetik hatékonyan a nemzetiségi érdekeket.

Annak ellenére, hogy a jogkörük eltérő, a **szószólók javadalmazása** a képviselőkével azonos. Tiszteletdíjuk a KSH által megállapított havi átlagos bruttó kereset háromszorosának megfelelő összeg. Emellett különféle juttatásokban és a tevékenységüket segítő támogatásokban részesülnek. Ezek jellemzően üzemanyagkártya, – vidéki szószóló esetén – budapesti lakhatás biztosítása, továbbá irodabérlés annak felszerelésével, valamint alkalmazotti, működési és ellátási keret, amelyek összege a szószólói tiszteletdíj 3,3 szorosa havi szinten. Ez azt jelenti, hogy ha egy szószóló minden keretét kiaknázza, akkor a „költésgvetési terhe” akár a 150 millió forintot is elérheti éves szinten.

A SZÓSZÓLÓI RENDSZER A GYAKORLATBAN

A nemzetiségi képviselői/szószólói intézmény hatékonyságával több tanulmány is foglalkozik. **Él-e a képviselő, élnek-e a szószólók, illetve a nemzetiségi bizottság a törvény adta lehetőségeikkel? Kimondható-e, hogy 2014 óta erőteljesebb a nemzetiségi érdekképviselet, mint korábban?**

A felvetések megítéléshez az alábbiakat mutatom be:

1. A bizottsági ülések száma és időtartama, valamint az önálló bizottsági indítványok száma ciklusonként
2. A nemzetiségi választási rendszer tekintetében az Emberi Jogok Európai Bírósága által Magyarországot elmarasztaló ítélet szószólói fogadtatása
3. A nemzetiségi ügyekért felelős miniszter 2024. évi bizottsági meghallgatása

A bizottsági ülések száma és időtartama a három ciklus alatt a következők szerint alakult:

Első ciklus: 87 ülés és kb. 134 óra, 10 önálló indítvány

Második ciklus: 77 ülés és kb. 80 óra, 4 önálló indítvány

Harmadik (tört) ciklus: 70 ülés és kb. 60 óra, 2 önálló indítvány

Tehát úgy az ülések száma és időtartama, mint az önálló indítványok száma csökkenő tendenciát mutat. A lankadó aktivitás önmagában nem értékelhető, de jelzésértékű. Viszont roppant beszédes, ahogy a bizottság ahhoz az Emberi Jogok Európai Bíróságán lezárult perhez viszonyult, amely több tekintetben is jogsértőnek ítélte az országgyűlési választások nemzetiségi képviseletre vonatkozó rendelkezéseit. Az ítélet szerint például aggályos, hogy **a nemzetiségi listára szavazni kívánóknak le kell mondaniuk a pártlistás szavazásról**, és hogy **a választók csak egyetlen lista közül választhatnak**, ami nem ad lehetőséget a választói akarat kifejezésére. Nem kíván magyarázatot, hogy ezzel a kérdéssel a bizottságnak foglalkoznia kellett volna, és hogy önálló indítványokat illetett volna benyújtania. Ezzel szemben a bizottság a témát még csak napirendre sem tűzte, mindössze az „egyebek” között tárgyalta a 2022. november 30-i ülésén néhány perc erejéig. Ennek során a várható sajtómegkeresésekről esett szó, illetve a görög nemzetiségi szószóló elhatárolódott a felperes honfitársnőjétől.

Hogy a bizottságot érte-e bármiféle nyomás, vagy a tagjai enélkül is tudták, meddig terjed a hatáskörük, nem tudható. Mindenesetre a politikai környezethez való viszonyulásra és az érdekérvényesítés módjára kristálytiszta rámutat **a nemzetiségi ügyekért felelős miniszter (miniszterelnök-helyettes) 2024. november 24-i bizottsági meghallgatása**, amelynek során rendszerszintű, a nemzetiségeket egyaránt érintő felvetések helyett a szószólók érdekérvényesítése kimerült a hálálkodásban és a szívességkérésben. Egyikőjük így fogalmazott: „... köszönjük államtitkár úrnak, aki gyakorlatilag 2014 óta együtt lélegzik a nemzetiségekkel...” Sokatmondó az is a bizottsági meghallgatás kapcsán, hogy arra az országos önkormányzatok kérdéseket küldhettek, amelyek felolvasására mégsem került sor. Ezt az említett szószóló így kommentálta: „Mivel kaptunk egy olyan felhívást, hogy az írásban föltett kérdéseket most itt már ne boncolgassuk, én ettől most eltekintek.”

A szószólói rendszerrel kapcsolatban azon felvetések, hogy a szószólók valójában kiket és mit képviselnek, illetve hogy a gyakorlat szerint valós vagy statisztaszerepet töltenek-e be, jogosnak tűnnek.

FESZÜLTSEGEK ÉS ARÁNYTALANSÁGOK

Ki van a piramis csúcán? – tehetjük fel a kérdést. Az országos nemzetiségi önkormányzat, amely a szószólót az országgyűlésbe delegálja, vagy a szószóló, akit pár tucat ember választ meg (feltételezve, hogy lehet egyből egyet választani), és aki egymaga teljes önállósággal nagyobb forrás fölött diszponál, mint a görögség esetén az összes helyi nemzetiségi önkormányzat együttesen? A tapasztalat az, hogy a nemzetiségek jelentős részénél a szószóló önálló és utasíthatatlan entitás lévén eltávolodik az országos nemzetiségi önkormányzattól, főleg ha az önkormányzati testület már nem azonos azzal, amelyik őt a nemzetiségi lista élére juttatta. Gyakorlatilag néhány ezer fős nemzetiségi közösségek esetében is olyan szervezeti piramis jön létre, amelynek úgy van két csúcsa, hogy az egyik alatt nincs bázis: **a szószólót az országos önkormányzat juttatja pozícióba, a választása formális, hiszen a listavezetőből alanyi jogon, akár nulla szavazattal lesz szószóló, aki viszont onnantól, hogy azzá válik, még csak beszámolási kötelezettséggel sem bír az országos önkormányzat felé.**

Az aránytalanság a finanszírozásból ered. A szószólói intézmény több pénzébe kerül az államnak, mint a görögök esetében a 15 fős testületet, elnököt és elnökhelyettest, hivatalt és országos médiát fenntartó országos nemzetiségi önkormányzat. Illetve fordítva: **több pénzébe kerül az államnak egyetlen országgyűlési képviselő vagy szószóló, mint egy országos nemzetiségi önkormányzat testülettel, hivatallal és médiával együtt.** Ahogy a görögök esetében több pénzébe kerül az államnak egyetlen országgyűlési képviselő vagy szószóló, mint az összes helyi nemzetiségi önkormányzat és civil szervezet támogatása. Gyakorlatiasan: míg a nemzetiségi önkormányzatok alig jönnek ki az állami támogatásból, addig a szószólók igencsak magas összegű működési keretekkel gazdálkodhatnak, olykor látszólag ellenőrizetlenül. Nem véletlen az a közvélekedés, hogy a szószólói rendszernek így nincs sok értelme.

Tehát a feszültség és az aránytalanság oka összefoglalva: Az országos nemzetiségi önkormányzat az Országgyűlésbe delegálja a szószólót, aki a választásokon akár nulla szavazatot is kaphat. Megválasztása pillanatától önállósul, és a működési forrásait saját belátása szerint, az őt delegáló szervezettől függetlenül használhatja fel, ráadásul összehasonlíthatatlanul nagyobb mértékben, ahogy azt a delegáló szervezet a saját forrásaival teheti.

STRATÉGIA

A jövődöbeli szószóló kettős célt tűzhet ki maga elé az alábbi kérdésekre válaszolva:

A) Milyen módon fordítható a legtöbb forrás a hazai görög szervezetek, és azokon keresztül a hazai görögség számára? Hogyan segítheti a szószóló a leghatékonyabban a társadalmi támogatottságot élvező, aktív civil szervezeteket és nemzetiségi önkormányzatokat? Mit tehet a görög közösség összefogásáért?

B) Milyen lépéseket kell tennie a szószólónak a teljes nemzetiségi rendszer optimalizálása érdekében? Milyen stratégiát követve tudja ezt a célt elérni?

Az **A)** pontban megfogalmazott felvetések érdekében foganatosított kezdeményezések már rövid távon eredményekkel kecsegtethetnek. A kiindulópont annak belátása, hogy a **legfőbb választott szerv a Magyarországi Görögök Országos Önkormányzata**. Még ha a törvény teljes önállóságot is biztosít a szószólónak, az nem távolodhat el sem az országos, sem a települési szintű önkormányzatoktól, ahogy a civil szervezetektől sem. Ennek érdekében a szószólónak:

...úgy kell a tevékenységét segítő **munkatársakat** megválasztania, hogy azokon keresztül

- biztosítani tudja az erős és szakszerű jogi háttérrel,
- kapcsolatokat tudjon építeni és ápolni úgy a hivatalosságok, mint a közösség körében,
- segíthesse az országos önkormányzat és intézményei kulturális szervezői munkáját,
- naprakészen tudja áramoltatni az információkat a települési önkormányzatok és a civil szervezetek felé,
- új alapokra tudja helyezni a kommunikációt,
- fel tudja karolni a fiatalok kezdeményezéseit.

...a görög szervezetek közösségi, kulturális, oktatási, kutatási és szociális tevékenységét átláthatóan úgy kell támogatnia, hogy a **döntéshozatalában az országos önkormányzat szakbizottságainak véleményére támaszkodik**.

A szószóló a tevékenységét az országos önkormányzat testületével, elnökével, bizottságaival és intézményeivel szoros együttműködésben végzi. A közgyűlés előtt évente legalább egyszer **beszámol**. Erkölcsi kötelezettséget vállal arra, hogy az önkormányzati testület és az elnök együttes felszólítására lemond.

A B) pontban hivatkozott **nemzetiségi rendszer magában foglalja a választási, a finanszírozási és a pályázati rendszert, beleértve a települési nemzetiségi önkormányzatok működését nehezítő bürokratikus mechanizmust is.** Csupa olyan területet, amelyekhez idáig alig-alig nyúltak, s amelyek közül néhány a szószólók számára is érzékeny lehet, hiszen a nemzetiségi rendszer kiváltságosai ez idáig mindenekelőtt ők voltak. Elég, ha arra gondolunk, milyen választás az, ahol nincs mi közül választani, és ahol a „győzelemhez” egyetlen érvényes szavazat sem szükséges. Vagy hogy a nemzetiségi pályázatokban évek óta a támogatott tevékenységek között szerepel a teremtésvédelem úgy, hogy annak értelmezésére senki sem vállalkozik, vagy nem mer vállalkozni. Ahogy az sem zavarta idáig egyik szószóló érzékenységét, hogy míg az ő javadalmazásuk hat év alatt több mint a duplájával emelkedett, a települési nemzetiségi önkormányzatok támogatása nem változott.

A rendszerszintű nemzetiségi érdekképviselő aligha jellemezte a nemzetiségi képviselő és a szószólók eddigi fáradozásait. Jogosan merülhet fel a kérdés, hogy lehet egy ilyen közegben kezdeményezésre vállalkozni? Illúzió rövid folyamatra számítani!

Legelső lépésben a görög közösségen belül szükséges a nemzetiségi rendszer működését felvázolni. Kimondani azt, ami jó, és rámutatni arra, ami kevésbé, majd pedig megpróbálni javaslatot tenni. Akár több megoldásra is. Ez a **Gondolkodjunk közösen!** kezdeményezés lényege. És ez csak a kezdet! **Mivel a szószóló eredményt csak a nemzetiségi bizottságon keresztül érhet el, az a jövőbeli szószólótársak együttműködése nélkül nem képzelhető el, ahogy a politikai környezet nyitottsága nélkül sem. A partneri viszony kialakítása minden irányba elengedhetetlen.**

A programtervezet további részében a B) pont taglalásaként először a nemzetiségi rendszer vívmányai, a vívmányok és a pozitív gyakorlatok kerülnek bemutatásra, majd pedig a szegedi székhelyű, húsz tagszervezetet számláló Nemzetiségi Szövetség érdekképviselői munkaanyaga alapján a megoldandó feladatok.

SZERZETT JOGOK, VÍVMÁNYOK ÉS POZITÍV GYAKORLATOK

A magyarországi nemzetiségek alapvető jogait az Alaptörvény rögzíti kimondva, hogy **a nemzetiségek a magyar politikai közösség részei, államalkotó tényezők**, akiknek – többek között – **joguk van az önazonosságuk szabad vállalásához és megőrzéséhez, továbbá a saját kultúrájuk ápolásához és az anyanyelvű oktatáshoz.**

Egyedülállónak tekinthető a települési, területi és országos szinten kiépült **nemzetiségi önkormányzati rendszer**, amely a nemzetiségek közösségi jogainak gyakorlását teszi lehetővé: az önkormányzatok oktatási, kulturális és közművelődési intézményeket tarthatnak fenn, amelyek működési feltételeit az állami költségvetés biztosítja. A Magyarországi Görögök Országos Önkormányzata fenntartásában négy intézmény működik:

- a.) Manolisz Glezosz 12 Évfolyamos Kiegészítő Görög Nyelvoktató Iskola
- b.) Nikosz Beloiannisz Általános Iskola, Óvoda és Kiegészítő Nemzetiségi Óvoda
- c.) Nikosz Beloiannisz Művelődési Ház és Könyvtár
- d.) Görög Intézet

A négy intézmény állami költségvetési támogatása 2025-ben – a fenntartón keresztül folyósítva – közel félmilliárd forint volt!

Fontos megjegyezni, hogy a magyar állam nemcsak a nemzetiségi önkormányzatokat finanszírozza, de a **nemzetiségi civil szervezetek** működését és kulturális kezdeményezéseit is jelentős mértékben segíti.

Szintén a pozitív gyakorlatok sorában kell megemlíteni a nemzetiségi közösségek érdekében megvalósított vagy támogatott nagyobb **beruházásokat**, mint amilyen például Budapesten a **Görögség Háza-projekt**.

És végül visszatérve a szószólói intézményhez: **sarkalatos törvény mondja ki, hogy minden nemzetiségi közösségnek és nemzetiséghez tartozó személynek joga van nemzetiségi képviselőn vagy szószólón keresztül részt venni az Országgyűlés munkájában**, még hozzá kedvező feltételek mellett. Ilyennek tekinthető a kedvezményes mandátum, amelyet csak nemzetiségi listáról bekerülő képviselő szerezhet, illetve a szószólóság, amihez még szavazat sem szükséges. A nemzetiségek parlamenti képviseletének lehetősége komoly vívmány, akkor is, ha a gyakorlat a valamikori törvényhozói szándékkal nincs teljes átfedésben.

Ki kell mondani, hogy **az állam széles körű jogokat és lehetőségeket biztosít a magyarországi nemzetiségek számára, amelyekről lemondani vagy amelyekből engedni elfogadhatatlan lenne.**

A következő fejezetekben azon rendszerszintű problémák olvashatók, amelyek megoldása közös gondolkodást igényel.

A NEMZETISÉGI VÁLASZTÁSI RENDSZER

Az alábbiakban a teljes választási folyamat különböző állomásai kerülnek bemutatásra problémák felvetésével és lehetséges megoldási javaslatok ajánlásával.

A NEMZETISÉGI NÉVJEGYZÉKBEN VALÓ REGISZTRÁLÁS

A nemzetiségi törvény 2005. évi módosítása előtt a települési választások során a településen szavazati joggal rendelkező polgárok mindegyike szavazhatott nemzetiségi jelöltekre is. A visszaélések (etnobiznisz) visszaszorítása érdekében szükséges (volt) úgy a választók, mint a választhatók körét a nemzetiségi közösség tagjaira korlátozni. Ennek érdekében került bevezetésre a nemzetiségi névjegyzék. Azonban a névjegyzékben történő regisztrálásnak továbbra sincs semmilyen feltétele. Elég, ha a regisztrált az adott nemzetiséghez tartozónak nyilatkozza magát. A névjegyzéket a jelölőszervezetek megkapják, a regisztráltakat a vonatkozó szabályok betartása mellett felkereshetik, majd a választások után a rendelkezésükre bocsájtott adatbázist meg kell semmisíteniük.

Probléma

Mivel a nemzetiségi névjegyzékbe bárki regisztrálhat, idő kérdése, hogy hány „külsős” lát fantáziát a szavazásban. Mivel a nemzetiségi önkormányzatok alakításának lehetősége anyagi előnnyel kecsegtethet, **a kialakult gyakorlat a szándéktól eltávolodhat**. Kimutatható, hogy a névjegyzékekben sokan vannak olyanok, akiknek semmilyen közük sincs a nemzetiségi közösségekhez. Ők bizonyos szám felett nemzetiségi önkormányzatokat alakíthatnak, amelyeken keresztül közösségi jogosítványokhoz jutnak, ami a nemzetiségek érdekeivel ellentétes.

Van olyan magyarországi település, ahol egyetlen görög sem él, mégis alakíthatott nemzetiségi önkormányzatot.

A korábbi görög nemzetiségi szószóló a névjegyzékben történő szabad regisztrálásból fakadó visszásság kérdését a nemzetiségi bizottságban felvetette, amely azzal érdemben nem foglalkozott.

Lehetséges megoldás

Megkérdőjelezhetetlen, hogy a valamely nemzetiséghez tartozás megvallása nem igényel bizonyítást. Az identitás szabad megvallása alkotmányos jog. Másfelől azzal, hogy valaki regisztrál egy névjegyzékbe, közösségi jogok megszerzéséhez járul hozzá, ami visszaélések alapjává válhat. Érdemes megfontolni, a regisztrálás során a regisztráló ne nyilatkozzon-e arról, hogy beszéli-e az adott nemzetiség nyelvét, ismeri-e a kultúráját, és hogy mire hivatkozva tekinti magát az adott nemzetiséghez tartozónak. A **névjegyzékben történő regisztrálás reformja** együtt járna egy teljesen új adatbázis kialakításával, amely – legalább egy időre – tisztább viszonyokat hozhatna létre.

JELÖLŐSZERVEZETI REGISZTRÁLÁS

A települési nemzetiségi választásokon olyan jelöltekre, a területi és országos nemzetiségi választásokon pedig olyan listára lehet szavazni, amelyeket nemzetiségi civil szervezetek indítják/állítják jelölőszervezetként. Bármilyen civil szervezet lehet jelölőszervezet, amely az alapszabálya szerint konkrétan valamelyik nemzetiséget képviseli, és amelyiknek a tevékenységei között szerepel a nemzetiségi érdekképviselés, illetve bizonyos ideje bejegyzett szervezet.

Probléma

A jelenlegi törvényi feltételeknek csak idő kérdése megfelelni. Nem szükséges hozzá semmiféle tevékenység vagy társadalmi támogatottság igazolása, esetleg közhasznú státusz. **A visszaélés könnyedén megvalósítható: egyesületalapítás, közösségen kívüli személyek regisztráltatása a névjegyzékben, majd pedig települési önkormányzatok alakítása, illetve a területi és országos önkormányzatok választásának befolyásolása.**

Lehetséges megoldás

Érdemes lenne a jelölőszervezetté válás feltételeinek szigorítását megfontolni, és azt hasonló alapokra helyezni, mint amilyen a közhasznúság. Ilyenek lehetnének az adószám, az éves beszámoló, a tagság, a tagdíj, az 1%-os felajánlások és egyéb társadalmi támogatottsági mutatók, illetve a nemzetiségi tevékenység alátámasztása. A jelölést esetleg közgyűlési hatáskörbe kellene vonni.

A „SZÓSZÓLÓVÁLASZTÁS” ÉS AZ AZZAL KAPCSOLATOS SAJÁTOSSÁGOK

A korábbi fejezetek részletekbe menően szóltak a szószólói intézményről. Az alábbiakban a választással kapcsolatos legfontosabb problematikák kerülnek megemlítésre.

EGYBŐL EGYET VÁLASZTÁS

Nemzetiségi listát országos nemzetiségi önkormányzatok állíthatnak. Minden országos önkormányzat egyet. A listára jelölteket szintén az országos önkormányzatok állítanak, ahogy a sorrendjüket is ők állapítják meg. Nemzetiségi képviselő vagy szószóló abból lesz, aki a lista élén áll. Tehát a listaállító önkormányzat a jövőbeli képviselő/szószóló delegálja. Ha a lista nem szerzi meg a kedvezményes mandátumhoz szükséges számot, a listavezetőből alanyi jogon, akár egyetlen szavazat nélkül szószóló lesz.

Probléma

Az országgyűlési választáson a listára leadott szavazat teljesen formális, hiszen a valóságban **nincs mi közül választani**. Sem listák, sem jelöltek között nem lehet választani.

Lehetséges megoldás

A jelenlegi gyakorlaton biztosan változtatni kell. A 13 nemzetiségből 11-nek még kedvezményes mandátumhoz sincs esélye jutni, tehát az ő esetükben nemzetiségi listára szavazni teljesen tét nélküli, következésképpen értelmetlen. Ha maradna is a delegálás-választásos rendszer, akkor is

meg kellene találni a többszereplős választhatóság módját. Másfelől a valós jelölés és választás lehetősége az országos önkormányzat és a szószóló közötti rivalizáláshoz vezetne, ami könnyen megosztaná a kisebb közösségeket is.

PÁRTRA VAGY NEMZETISÉGI LISTÁRA

Aki a nemzetiségi névjegyzékben az országgyűlési választásra vonatkozóan is bejelöli a választási szándékát, nem szavazhat pártra.

Probléma

Az országgyűlési választás során a nemzetiséghez tartozók állampolgári és nemzetiségi identitása szembe kerül egymással. Mivel a nemzetiségi listára történő szavazás 11 nemzetiség esetében formális, az állampolgári szavazati jog elvész. Ha több lista vagy jelölt közül is lehetne választani, a nemzetiségi szavazók jelentős része csak szószólót választhatna az Országgyűlésbe, akinek ott nincs szavazati joga. Ebben az esetben a nemzetiségi választó a szavazati jogával nem élhetne oly mértékben, mint mások.

Lehetséges megoldás

Érthető, hogy az **egyenlő választójog sérülne** azzal, ha a nemzetiségi névjegyzékben regisztráltak három mandátum megszerzéséhez is hozzájárulhatnának a szavazataikkal, tehát ha egyéni választókerületben induló személyre, valamint emellett pártlistára és kedvezményes mandátumhoz juttató nemzetiségi listára is szavazhatnának. Ez a lehetőség viszont csak két nemzetiség esetében áll fenn. A többi nemzetiség országos önkormányzata akár dönthetne is arról, hogy a választáson való részvétel helyett alanyi jogon delegálna szószólót a parlamentbe. Választás esetén az egyetlen lista és a kedvezményes mandátum problematikája megmaradna.

DELEGÁLÁS VAGY VÁLASZTÁS

Jóllehet a fentebb részletezett módon **a nemzetiségi listát az országos nemzetiségi önkormányzatok állítják, tehát a nemzetiségi képviselőt vagy szószólót gyakorlatilag azok delegálják, a választást követően ezen személyek semmiféle egyeztetési vagy beszámolási kötelezettséggel nem tartoznak az önkormányzat felé.**

Probléma

Több nemzetiségnél megfigyelhető jelenség, hogy az országos nemzetiségi önkormányzatok testülete az elnököt delegálja a Parlamentbe, aki az újonnan megválasztott önkormányzati testülettel szembe kerül. Gond, hogy a nemzetiségek országos képviselete kétszereplőssé válik úgy, hogy az egyikőjük mögött nincs feltétlenül közösségi támogatás. Ennek következtében a nemzetiségek érdekképviseleti ereje csökken, a közösségeken belül feszültség gerjed.

Lehetséges megoldás

Több modell is működőképes lehet. Ezek közül az egyik:

Az országos nemzetiségi önkormányzatok döntése lenne, hogy indítanak-e listát/listákat az országgyűlési választáson, vagy pedig delegálnak egy főt a nemzetiségi bizottságba. Utóbbi

esetben az adott nemzetiségnél nem lenne választás, a delegált szószólónak együttműködési kötelezettsége lenne az önkormányzattal. A nemzetiségi bizottság jogosítványai változatlanok maradnának.

A listaállítás lehetőségét népszámlálási adatokhoz is lehetne kötni.

További kérdés, hogy a fenti esetben milyen lenne a viszony a szavazati joggal rendelkező nemzetiségi képviselő és a szószólók, illetve a szószólók alkotta bizottság között. Az is gondolkodást igénylő kérdés, hogy mi lenne a választáson induló, azonban kedvezményes mandátumhoz nem jutó képviselőjelölttel.

KAMPÁNY

Annak függvényében, hogy a nemzetiségi névjegyzékben hányan jelölték be azon szándékukat, hogy az országgyűlési választáson nemzetiségi listára szavaznának, az országos önkormányzatok több milliós vagy tízmilliós kampánypénzre jogosultak. Tekintettel arra, hogy a valóságban nincs mi közül választani, hiszem sem listák, sem jelöltek közötti versengés nincs, továbbá egyetlen szavazat sem szükséges az érvényes választáshoz, nincs mi mellett kampányolni.

Probléma

Mivel **nincs mi mellett kampányolni**, és a kampánypénz nem is használható fel az önkormányzat vagy a közösség érdekében szabadon, **a támogatás összege könnyen visszaélés tárgya lehet.**

Lehetséges megoldás

Delegálás esetén csökkentett összegű „kampánypénzt” az országos nemzetiségi önkormányzatok kaphatnának szabadabb felhasználásra. Választáson való megmérettetés esetén egy csökkentett összegű „kampánypénz” felhasználása korlátozottabb lehetne.

ARÁNYTALANSÁGOK A FINANSZÍROZÁSBAN ÉS A BÜROKRÁCIÁBAN

Kétségtelen tény, hogy a nemzetiségi célú állami kiadások az elmúlt évtizedben sokszorosára növekedtek. A finanszírozási rendszert azonban aránytalanság jellemzi. Az alábbiakban, első lépésben az országgyűlési képviselő/szószlók költségéhez viszonyítva kerül bemutatásra a nemzetiségi önkormányzatok támogatása, majd pedig az országos nemzetiségi önkormányzatok, illetve a helyi nemzetiségi önkormányzatok finanszírozásának alakulása. Végül a helyi nemzetiségi önkormányzatok bürokratikus kötelezettségei lesznek mindezzel párhuzamba vonva.

AZ ÖNKORMÁNYZATOK MŰKÖDÉSI TÁMOGATÁSA A SZÓSZÓLÓI KÖLTSÉGHEZ VISZONYÍTVA

Amint az fentebb olvasható volt, a nemzetiségi szószlók javadalmazása megegyezik az országgyűlési képviselőkével. A bruttó tiszteletdíjuk 2,4 millió Ft, a tevékenységükhöz kapcsolódó költségek kifizetése pedig különböző keretek terhére valósulhat meg. Mindezek összesen, éves szinten a 150 millió forintot is elérhetik. Ez a 13 nemzetiségi képviselőre/szószlóra felszorozva kb. 2 milliárd forint.

A 2025. évi költségvetési törvényben az összes országos nemzetiségi önkormányzat együttes, tervezett működési támogatása 2 milliárd 527,6 millió forint volt, ezen belül a görög 113,9 millió.

Azon települési nemzetiségi önkormányzatok éves működési (normatív) támogatása, amelyek településén az adott nemzetiséghez tartozók száma 50 fő alatt van, 520 ezer forint, ahol a fölött, ott ennek a duplája, 1,04 millió forint. A területi – a görögök esetében a fővárosi – önkormányzatok támogatása 2,08 millió forint. A 37 magyarországi települési görög nemzetiségi önkormányzat és a fővárosi görög nemzetiségi önkormányzat működési támogatása összesen 39 millió forint körül van. Mivel a feladatalapú (differenciált) támogatás költségvetési keretösszege – az összes nemzetiségre vonatkozóan – a működési támogatásával nagyjából azonos, 1 milliárd 747,1 millió forint, a görög önkormányzatok esetében is hasonló összeggel lehet kalkulálni. Tehát egy települési görög nemzetiségi önkormányzat éves átlagos állami támogatása 2,1 millió forint körül mozog, az összes önkormányzatra felszorozva kb. 80 millió forint.

Tehát a képviselőtestületet, bizottságokat, elnököt és elnökhelyettest, valamint országos médiát fenntartó országos önkormányzat állami támogatása kb. 80%-a a szószló költségének. Az összes helyi görög nemzetiségi önkormányzaté pedig 50-60%.

A FINANSZÍROZÁS VÁLTOZÁSA AZ ELMŰLT HAT ÉVBEN

A 13 nemzetiség országos önkormányzatának működési támogatása a 2019. évi költségvetési törvény szerint összesen 2 milliárd 131,3 millió Ft volt. 2025-ben ugyanez az összeg 2 milliárd

527,6 millió forint. A növekedés önkormányzatonként eltérő nagyságú, átlagosan 18,59%. A görög önkormányzat esetében 33,84%, a bolgár és német önkormányzatok esetében viszont 50%-ot is meghaladó mértékű.

	2019	2025	növekedés
<i>Bolgár Országos Önkormányzat és Média</i>	84,2	127,4	51,31%
<i>Magyarországi Görögök Országos Önkormányzata és Média</i>	85,1	113,9	33,84%
<i>Magyarországi Németek Országos Önkormányzata és Média</i>	352,8	548,9	55,58%
<i>Magyarországi Románok Országos Önkormányzata és Média</i>	165	231,1	40,06%
<i>Országos Horvát Önkormányzat és Média</i>	217,9	316,3	45,16%
<i>Országos Lengyel Önkormányzat és Média</i>	101,4	145,6	43,59%
<i>Országos Örmény Önkormányzat és Média</i>	69,2	95,5	38,01%
<i>Országos Ruszin Önkormányzat és Média</i>	80,8	109,6	35,64%
<i>Országos Szlovák Önkormányzat és Média</i>	199,2	283,9	42,52%
<i>Országos Szlovén Önkormányzat és Média</i>	105,6	157,3	48,96%
<i>Szerb Országos Önkormányzat és Média</i>	143,8	194,9	35,54%
<i>Ukrán Országos Önkormányzat és Média</i>	92,9	128,9	38,75%
<i>Magyarországi Romák Országos Önkormányzata és Média</i>	433,4	483	11,44%

A görög nemzetiségi szószólónak fel kell tennie azt a kérdést, mivel magyarázható, hogy szintén 15 fős testületű önkormányzatok állami támogatása másfélszerese a görögének, illetve hogy az éves támogatás összege ennyire eltérő mértékben változik. Megjegyzendő, hogy a görögök esetében kimutatott 33,84%-os növekedés a hat év viszonylatában 59%-ban követi az infláció (58%), és 33%-ban a minimálbérnövekedés (98%) mértékét.

A települési és területi nemzetiségi önkormányzatok támogatása 2019 óta nem változott, ahogy a nemzetiségi pályázatok keretösszege sem.

A legjelentősebb támogatásnövekedés **intézményi szinten** valósult meg. Ez a 13 nemzetiség önkormányzatai által fenntartott intézményeknél átlagosan közel 70% úgy, hogy a roma önkormányzat esetében 10% alatt maradt, míg a horvát önkormányzatnál megközelíti a 150%-ot. A Görög Intézet és a Nikosz Beloianisz Művelődési Ház és Könyvtár támogatása mindössze 32,48%-kal nőtt hat év alatt.

A vizsgált hat esztendő alatt a **szószólók tiszteletdíja** 125%-kal emelkedett. A fentiek ismeretében érthető, miért emlegetnek sokan aránytalanságot.

A HELYI NEMZETISÉGI ÖNKORMÁNYZATOK BÜROKRATIKUS TERHEI

A támogatási összegek értékének apadásával ellentétesen a települési és területi nemzetiségi önkormányzatok adminisztrációs terhei folyamatosan nőnek. Ezek közül néhány:

- a testületi tagoknak, valamint a velük egy háztartásban élőknek éves szinten vagyonynyilatkozatot kell tenni,
- bejelentkezve kell lenniük a köztartozásmentesek adatbázisába,

- a testületeknek évente legalább négyszer ülésezniük kell, az ülésekhez meghívókat, előterjesztéseket, jegyzőkönyveket és különféle mellékleteket kell készíteniük, majd azokat elektronikusan feltölteni a TFIK-be,
- évente egyszer közmeghallgatást kell tartaniuk,
- költségvetést, előirányzatmódosítást és zárszámadást kell készíteniük, leltározniuk és selejtezniük kell,
- az állami támogatásokkal tételesen el kell számolniuk bonyolult excel-táblázatokban,
- a törvényességi felügyelettel kapcsolatot kell tartaniuk a TFIK-rendszeren keresztül,
- pályázatokat szükséges írniuk, majd azokról elszámolni,
- igazolni, hitelesíteni, ellenjegyezni, eljárni...

Hosszasan lehetne sorolni a felvetéseket és megoldási javaslatokat. Az elmúlt években nem volt nyoma annak, hogy a helyi nemzetiségi önkormányzatok érdekeit bárki képviselte volna. A szószólóknak ezt is feladatuk felvállalni a törvényhozásban. Íme egy részlet a fentebb hivatkozott **Nemzetiségi Szövetség**nek az illetékes államtitkárnak címzett és a szószólóknak is megküldött leveléből, amelyben az állami támogatások terhére nyújtandó támogatások és a nemzetiségi közfeladatellátás mérésével kapcsolatban fogalmaz meg felvetéseket:

„A települési nemzetiségi önkormányzatok többsége olyan szervezet, amely éves szinten 2-2,5 millió forint állami támogatásban részesül. Ezen önkormányzatok 3-5 fős testülettel rendelkeznek, amelynek tagjai általában szabad idejükben, tiszteletdíj nélkül igyekeznek a képviselt közösség javát szolgálni. Az önkormányzatoknak nincsenek sem önkénteseik, sem intézményeik vagy gazdasági társaságaik, sem pedig saját kulturális formációik, amelyek projekteket szervezni vagy megvalósítani volnának képesek. A jellemző az, hogy a nemzetiségi önkormányzatok a nemzetiségi közfeladataikat úgy látják el, hogy más (jellemzően civil) szervezetek kezdeményezéseit karolják fel, TÁMOGATJÁK. [...] Nem véletlen, hogy a támogatói okiratban is szereplő 084020 sz. kormányzati funkció-elnevezés, amelyre az állami támogatás elszámolható: nemzetiségi közfeladatok ellátása és TÁMOGATÁSA.

A fentiekre hivatkozva – az egyszerűsített beszámolás lehetőségéhez hasonlóan – kezdeményezzük a törvényi környezet módosítását akként, hogy

- *a nemzetiségi önkormányzatok elszámolási rendjét a jogszabályi rendelkezések ne igazítsák a települési önkormányzatok elszámolási rendjéhez, továbbá*
- *a nemzetiségi önkormányzatok számára biztosított támogatások felhasználása körében biztosítsa a jogalkotó ismét a támogatás tovább-folyósítását, akár céltámogatás, akár más típusú támogatás formájában. [...]*

A nemzetiségi önkormányzatokra vonatkozó jegyzőkönyv-vezetési szabályok megegyeznek a komoly hivatali apparátussal rendelkező helyi önkormányzatokra vonatkozó szabályokkal. Még ha a nemzetiségek jogairól szóló törvény elő is írja, hogy a nemzetiségi önkormányzatok működésének tárgyi és személyi feltételeit a helyi önkormányzatok biztosítják, belátható, hogy a beszédes jegyzőkönyvvezetés a nemzetiségi önkormányzatok esetében elsősorban technikai kérdés.

A szabályoknak megfelelő jegyzőkönyvek elkészítése, majd azok továbbítása a törvényességi felügyelet felé – továbbá az ezzel összefüggő kapcsolattartás – aránytalanul sok energiát von el,

és sok szervezet képtelen azokon keresztül úgy láttatni a közfeladat-ellátását, ahogy azt a valóságban teszi.

Másfelől, a több mint 2.200 települési és területi nemzetiségi önkormányzat által hozott határozatok száma, amelyek alapján a támogató az önkormányzatok közfeladat-ellátását méri éves szinten 100.000 (egyszázezer) körül van, amelyeket nyomon követni, az azok közötti összefüggéseket számontartani, nehezen megvalósítható feladat. [...]

A fentiekre hivatkozva javasoljuk egy olyan felület kialakítását, amelyen a települési nemzetiségi önkormányzatok egyszerűbben, és talán dokumentálhatóbban, valamint nyomon követhetőbben is számolhatnának be az elvégzett tevékenységükről. Ezzel párhuzamosan – a nemzetiségi szervezeteket is bevonva – érdemes lenne talán azt is megfontolni, hogy a feladatalapú támogatás szempontrendszer nem igényel-e további optimalizálást.”

A helyi nemzetiségi önkormányzatok állami támogatása és bürokratikus terhei között összefüggés van. Már a nemzetiségi bizottság ülésein is volt szó arról, hogy az utóbbiaknak való megfelelésre az önkormányzatoknak nincs sem megfelelő apparátusa, sem forrása. Feltételezhető, hogy ez irányban a közeljövőben nem lesz érdemi elmozdulás, ami az adminisztrációs terhek csökkentésének elérését teszi szükségessé.

PÁLYÁZATI RENDSZER

A Miniszterelnökség Egyházi és Nemzetiségi Kapcsolatokért Felelős Államtitkársága megbízásából a nemzetiségi pályázatokat a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. hirdeti meg három kategóriában: a) nemzetiségi civil szervezetek tevékenységének támogatása, b) kulturális kezdeményezések támogatása, c) táborozások támogatása.

A civil szervezetek esetében azon egyesületek pályázhatnak, amelyek legalább két éve működnek, és az alapszabályuk szerint konkrétan valamelyik nemzetiséget képviselik.

A kulturális pályázatok kiírás szerinti célja a nemzetiségi kulturális kezdeményezések felkarolása mellett – többek között – a nemzetiségek teremtésvédelem érdekében végzett tevékenységeinek támogatása. Pályázat benyújtására jogosultak a nemzetiségi önkormányzatok, az azok által alapított intézmények, nemzetiségi feladatot ellátó költségvetési szervek, valamelyik konkrét nemzetiséget képviselő civil szervezetek, valamint az egyházak. A rendelkezésre álló forrás 2025-ben 500 millió forint volt (200 millióval kevesebb, mint 2022-ben), amely több ezer nemzetiségi szervezet, továbbá egyházak projektjeit volt hivatott támogatni.

A nemzetiségi táborok esetében előnyt élveznek azok a projektek, amelyek helyi egyházzal közösen valósulnak meg.

A támogatható tevékenységek körét, ahogy a teljes pályázati mechanizmust a BGA Zrt. pályázati kiírásai tartalmazzák. A benyújtott pályázati anyagok tartalmi értékelésének szempontjait, valamint az elbírálási folyamatot a pályázati kiírások 10. pontja részletesen kifejti: az országos nemzetiségi önkormányzatok által delegált kurátorokból álló *„Nemzetiségi Támogatási Albizottság szakmai bírálata alapján a Nemzetiségi Támogatási Bizottság döntési javaslatot terjeszt fel jóváhagyás céljából a Miniszterelnökség részére. [...] A benyújtott pályázatokról a Miniszterelnökség jóváhagyása alapján az Alapkezelő dönt.”*

A szószólónak fel kell vetnie a következő problémákat:

A döntési mechanizmus átláthatatlan. Az értékelési szempontokhoz nem tartoznak részpontok, a pontozás nem ismerhető meg. Nemzetiségi bizottsági ülésen is nehezményezték a szószólók, hogy a kurátorok javaslatát ismeretlen szempontok alapján felülrírják.

A pályázatokon egyházak is indulhatnak, a támogatott tevékenységek között pedig felekezeti feladatok is szerepelnek. (Néhány éve kiemelten támogatott tevékenység volt az útmenti keresztállítás is.) A táboroztatásnál előnyt élveznek az egyházakkal közösen megvalósított projektek.

A pályázni jogosultak köréből kiestek azon nemzetiségi szervezetek, amelyek nem kizárólag egy nemzetiséget képviselnek, jöllehet pont ezek azok, amelyek – akár **ernyőszervezetként** – több nemzetiséget is érintő, nagyobb volumenű projektek megvalósítására lennének képesek, illetve hatékonyabban képviselhetnék a nemzetiségi érdekeket.

A pályázati keretösszegek nominálisan minimális, reálértéküket tekintve jelentős mértékben csökkentek 2019 óta. Ha az országos szervezetek nagyobb projektekkel „elviszik” a

rendelkezésre álló források nagy részét, akkor a támogatási lehetőséggel a civil szervezetek és települési önkormányzatok alig tudnak élni.

A pályázati döntési folyamatot elengedhetetlen átláthatóvá és esetleges politikai szempontoktól mentessé tenni. A nemzetiségi szervezetek autonómiájának része, hogy a pályázat kiírója által megfogalmazott prioritások helyett maguk döntenek el, milyen nemzetiségi közfeladatot kívánnak ellátni, és milyen szervezettel együttműködve. Ezzel párhuzamosan a több nemzetiség érdekében működő nemzetiségi szervezeteket vissza kell venni a pályázni jogosult szervezetek közé.

A pályázati keretösszegek növelése sokéves elmaradást pótolna.

UTÓSZÓ

A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény kimondja, hogy minden nemzetiségi közösségnek és nemzetiséghez tartozó személynek joga van nemzetiségi képviselőn vagy szószólón keresztül részt venni az Országgyűlés munkájában. Ennek megfelelően **a jövőbeli görög nemzetiségi szószóló tevékenységét új alapokra kell helyezni.**